ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2017/1225 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Ιουνίου 2017

για την κατάργηση της απόφασης 2010/288/ΕΕ σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Πορτογαλία

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 126 παράγραφος 12,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 2 Δεκεμβρίου 2009, μετά από σύσταση της Επιτροπής, το Συμβούλιο αποφάσισε, με την απόφαση 2010/288/ΕΕ ([1]), σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 6 της Συνθήκης, ότι υπήρχε υπερβολικό έλλειμμα στην Πορτογαλία. Το Συμβούλιο διαπίστωσε ότι το προβλεπόμενο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης για το 2009 ανήλθε στο 5,9 % του ΑΕΠ, υπερβαίνοντας έτσι την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη. Το ακαθάριστο χρέος της γενικής κυβέρνησης (το οποίο υπερβαίνει από το 2005 την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη) προβλεπόταν να ανέλθει στο 74,5 % του ΑΕΠ το 2009.

(2) Στις 2 Δεκεμβρίου 2009 σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 7 της Συνθήκης και το άρθρο 3 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου ([2]), το Συμβούλιο απηύθυνε, κατόπιν συστάσεως της Επιτροπής, σύσταση προς την Πορτογαλία προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος το αργότερο έως το 2013. Το Συμβούλιο όρισε επίσης τις 2 Ιουνίου 2010 ως προθεσμία για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης.

(3) Μετά το αίτημα των πορτογαλικών αρχών για χρηματοδοτική ενίσχυση από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη που έχουν ως νόμισμα το ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), το Συμβούλιο χορήγησε χρηματοδοτική ενίσχυση στην Πορτογαλία ([3]). Το Μνημόνιο Συνεννόησης για τις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής μεταξύ της Επιτροπής και των πορτογαλικών αρχών υπεγράφη στις 17 Μαΐου 2011. Έκτοτε το Συμβούλιο απηύθυνε δύο νέες συστάσεις προς την Πορτογαλία, στις 9 Οκτωβρίου 2012 και στις 21 Ιουνίου 2013, με βάση το άρθρο 126 παράγραφος 7 της Συνθήκης, με τις οποίες παρατάθηκε η προθεσμία για τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2014 και το 2015, αντίστοιχα. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το Συμβούλιο έκρινε ότι η Πορτογαλία είχε λάβει μεν αποτελεσματικά μέτρα, αλλά ότι επήλθαν απρόβλεπτα αντίξοα οικονομικά γεγονότα με μείζονες αρνητικές επιπτώσεις για τα δημόσια οικονομικά. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]), η Πορτογαλία απαλλάχθηκε από την απαίτηση υποβολής χωριστών εκθέσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος και υπέβαλε εκθέσεις στο πλαίσιο του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής ([5]).

(4) Σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 8 της Συνθήκης, το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 12 Ιουλίου 2016, ότι η Πορτογαλία δεν είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 2013. Στις 8 Αυγούστου 2016 το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 9 της Συνθήκης με την οποία η Πορτογαλία καλείται να λάβει μέτρα για τη μείωση του ελλείμματος τα οποία κρίνονται αναγκαία προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος, θέτοντας ως νέα προθεσμία διόρθωσης το 2016. Το Συμβούλιο έταξε επίσης προθεσμία έως τις 15 Οκτωβρίου 2016 για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης.

(5) Στις 16 Νοεμβρίου 2016 η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Πορτογαλία είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα συμμόρφωσης με την απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Αυγούστου 2016, δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 9 της Συνθήκης.

([1]) Απόφαση 2010/288/ΕΕ του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2009, σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Πορτογαλία (ΕΕ L 125 της 21.5.2010, σ. 44).

([2]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

([3]) Εκτελεστική απόφαση 2011/344/ΕΕ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2011, για τη χορήγηση ενωσιακής χρηματοδοτικής ενίσχυσης στην Πορτογαλία (ΕΕ L 159 της 17.6.2011, σ. 88).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα (ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 1).

([5]) Όλα τα έγγραφα σχετικά με τις διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος διατίθενται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview_en

(6) Σύμφωνα με το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος που προσαρτάται στις Συνθήκες, η Επιτροπή παρέχει τα στατιστικά στοιχεία για την εφαρμογή της διαδικασίας. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του εν λόγω πρωτοκόλλου, τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα δημόσια ελλείμματα και το δημόσιο χρέος και άλλες συναφείς μεταβλητές δύο φορές τον χρόνο, δηλαδή πριν από την 1η Απριλίου και πριν από την 1η Οκτωβρίου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου ([1]).

(7) Το Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει απόφαση να καταργηθεί μια απόφαση σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος επί τη βάσει των στοιχείων που κοινοποιούνται. Επιπλέον, μια τέτοια απόφαση θα πρέπει να καταργείται μόνον εάν οι προβλέψεις της Επιτροπής δείχνουν ότι το έλλειμμα δεν θα υπερβεί την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που προβλέπει η Συνθήκη κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων ([2]).

(8) Βάσει των στατιστικών στοιχείων που παρασχέθηκαν από την Επιτροπή (Eurostat) σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2009, μετά την κοινοποίηση από πλευράς της Πορτογαλίας τον Απρίλιο του 2017 και βάσει του προγράμματος σταθερότητας του 2017-2021 και των εαρινών προβλέψεων της Επιτροπής του 2017, συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

— Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, αφού έφτασε το 4,4 % του ΑΕΠ το 2015 (3,1 % του ΑΕΠ αν δεν συνυπολογιστούν τα έκτακτα μέτρα), μειώθηκε σε 2,0 % του ΑΕΠ το 2016 (2,3 % του ΑΕΠ αν δεν συνυπολογιστούν τα έκτακτα μέτρα). Σε σύγκριση με τους στόχους του προϋπολογισμού του 2016, η μείωση του ελλείμματος το 2016 οφειλόταν κυρίως στη συγκράτηση των τρεχουσών δαπανών (– 0,9 % του ΑΕΠ), ιδίως στην ενδιάμεση κατανάλωση, και την ελλιπή εκτέλεση των κεφαλαιακών δαπανών (– 0,5 % του ΑΕΠ), η οποία υπερκάλυψε τη μείωση των εσόδων (1,1 % του ΑΕΠ), φορολογικών και μη.

— Το πρόγραμμα σταθερότητας για την περίοδο 2017-2021, που υπέβαλε η κυβέρνηση της Πορτογαλίας στις 28 Απριλίου 2017, προβλέπει ότι το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα υποχωρήσει στο 1,5 % του ΑΕΠ το 2017 και, στη συνέχεια, στο 1,0 % του ΑΕΠ το 2018. Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2017 εμφανίζουν έλλειμμα ύψους 1,8 % του ΑΕΠ το 2017 και 1,9 % του ΑΕΠ το 2018, παραμένοντας έτσι κάτω από το 3 % του ΑΕΠ, που αποτελεί την τιμή αναφοράς στη Συνθήκη, κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων. Οι εν λόγω προβλέψεις δεν συνυπολογίζουν τις δυνητικά επιβαρυντικές για το έλλειμμα συνέπειες των μέτρων στήριξης των τραπεζών, που δεν αναμένεται να απειλήσουν τη βιωσιμότητα της μείωσης του ελλείμματος.

— Το διαρθρωτικό ισοζύγιο, δηλαδή το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης διορθωμένο από τις επιδράσεις του οικονομικού κύκλου και χωρίς τα έκτακτα και λοιπά προσωρινά μέτρα, βελτιώθηκε κατά 0,3 % περίπου του ΑΕΠ το 2016.

— Ο δείκτης ακαθάριστου δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ αυξήθηκε στο 130,4 % το 2016, από 129 % το 2015, λόγω επιβαρυντικών για το χρέος προσαρμογών αποθεμάτων-ροών. Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2017 εμφανίζουν περαιτέρω μείωση του δείκτη χρέους στο 128,5 % το 2017 και στο 126,2 % το 2018 λόγω πρωτογενών πλεονασμάτων.

(9) Σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 12 της Συνθήκης, απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος καταργείται, εφόσον, κατά την άποψη του Συμβουλίου, έχει διορθωθεί το υπερβολικό έλλειμμα στο οικείο κράτος μέλος.

(10) Το Συμβούλιο εκτιμά ότι το υπερβολικό έλλειμμα της Πορτογαλίας έχει διορθωθεί και η απόφαση 2010/288/ΕΕ πρέπει επομένως να καταργηθεί.

(11) Από το 2017, έτος που έπεται της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος, η Πορτογαλία υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης και θα πρέπει να παρουσιάσει κατάλληλο ρυθμό προόδου για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου της, συν τοις άλλοις τηρώντας το όριο αναφοράς για τις δαπάνες, καθώς και να συμμορφωθεί με το κριτήριο του χρέους, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Από τη συνολική εκτίμηση προκύπτει ότι η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος της Πορτογαλίας έχει διορθωθεί.

([1]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 145 της 10.6.2009, σ. 1).

([2]) Σύμφωνα με τις «Λεπτομερείς ρυθμίσεις για την εφαρμογή του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης και κατευθυντήριες γραμμές για τη μορφή και το περιεχόμενο των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης» που ενέκρινε η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή στις 5 Ιουλίου 2016, που διατίθενται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

Άρθρο 2

Η απόφαση 2010/288/ΕΕ καταργείται.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Πορτογαλική Δημοκρατία.

Λουξεμβούργο, 16 Ιουνίου 2017.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
E. SCICLUNA